

Sygn. akt V ACa 30/15

POSTANOWIENIE

Dnia 20 maja 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku – Wydział V Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Włodzimierz Gawrylczyk
Sędziowie:	SA Jacek Grela SO del. Teresa Karczyńska - Szumilas (spr.)
Protokolant:	st. sekretarz sądowy Justyna Stankiewicz

po rozpoznaniu w dniu 20 maja 2015 r. w Gdańsku na rozprawie

sprawy z powództwa Ł. H. i J. J.

przeciwko Wspólnocie Mieszkaniowej ul. (...) w B.

z udziałem interwenienta ubocznego Gminy B. po stronie pozwanej

o uchylenie uchwały

na skutek apelacji interwenienta ubocznego

od wyroku Sądu Okręgowego w B.

z dnia 22 października 2014 r. sygn. akt I C 222/14

postanawia:

I. odrzucić apelację;

II. oddalić wniosek powodów o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Na oryginale właściwe podpisy

Sygn. akt V ACa 30/15

UZASADNIENIE

Powodowie Ł. H., W. N. i J. J. wnieśli o uchylenie uchwał(...)i nr (...)(...)pozwanej Wspólnoty Mieszkaniowej nieruchomości przy ulicy (...) w B. oraz o zasądzenie na ich rzecz od pozwanej kosztów procesu.

W piśmie z dnia 31 marca 2014 r. powodowie cofnęli pozew w zakresie żądania uchylenia uchwały (...)

Pozwana uznała żądanie pozwu w zakresie żądania uchylenia uchwały (...), w pozostałym zakresie wniosła o umorzenie postępowania.

Pismem z dnia 18 czerwca 2014 r. Gmina B. przystąpiła do sprawy w charakterze interwenienta ubocznego po stronie pozwanej, wnosząc o oddalenie powództwa jako bezpodstawnego i zasądzenie kosztów postępowania.

W piśmie z dnia 7 października 2014 r. powód W. N. cofnął pozew w swoim imieniu.

Wyrokiem z dnia 22 października 2014 r. Sąd Okręgowy w B. uchylił uchwałę (...)Wspólnoty Mieszkaniowej nieruchomości przy ul. (...) w B. w sprawie zmiany treści regulaminu rozliczania kosztów dostawy energii cieplnej do lokali mieszkalnych, użytkowych oraz części wspólnych w budynku Wspólnoty Mieszkaniowej nieruchomości przy ul. (...), umorzył postępowanie w pozostałej części oraz wobec powoda W. N. i rozstrzygnął o kosztach postępowania.

W ocenie Sądu Okręgowego powództwo w zakresie żądania uchylenia uchwały (...)było zasadne, albowiem uchwała ta narusza zasady prawidłowego zarządu nieruchomością wspólną, gdyż wprowadza zmiany za okres wsteczny od daty uchwały, czyniąc iluzorycznym zasadę trwałości planu gospodarczego wspólnoty mieszkaniowej oraz zasadę niezmienności praw i obowiązków jej członków ustalonych wcześniej. Zaskarżona uchwała służyła nadto jedynie właścicielowi lokali użytkowych - Gminie B., albowiem jej skutkiem było zmniejszenie po tej stronie obciążeń z tytułu kosztów dostarczenia energii cieplnej do lokali użytkowych, kosztem lokali mieszkalnych.

Wątpliwości Sądu Okręgowego budziła także sama procedura poprzedzająca podjęcie uchwały na zebraniu właścicieli w dniu 29 stycznia 2014 roku. Członkowie wspólnoty mieszkaniowej przed głosowaniem, nie posiadali należytej wiedzy o przedmiocie głosowania i tym samym mogli zostać wprowadzeni w błąd co do samych skutków głosowanej uchwały. Obecni na zebraniu przedstawiciele interwenienta ubocznego, a także zarządcy, wywierali również pewien rodzaj presji w celu przyjęcia projektowanej uchwały.

Podstawą uwzględnienia powództwa w zakresie żądania uchylenia uchwały (...)pozostawał art. 25 ust. 1 ustawy o własności lokali (Dz.U. 2000, nr 80, poz. 903 j.t.).

Wobec cofnięcia pozwu w zakresie żądania uchylenia uchwały (...)oraz wobec cofnięcia pozwu przez powoda W. N. Sąd Okręgowy umorzył postępowanie w tej części na podstawie art. 355 § 1 kpc w zw. z art. 203 § 1 i 4 kpc.

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 kpc w zw. z art. 105 kpc, zgodnie zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego w B. w zakresie uchylenia uchwały (...)zaskarżył interwenient uboczny Gmina B..

Wyrokowi temu skarżący zarzucił:

1. przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 kpc), zignorowanie rozkładu ciężaru dowodowego (naruszenie art. 6 kc i 232 k.p.c) oraz dokonywanie dowolnych ustaleń wymagających wiedzy specjalnej mimo braku opinii biegłego (naruszenie art. 278 § 1 kpc), co skutkowało istotnymi błędami w ustaleniach, polegającymi na przyjęciu przez Sąd I instancji, iż zaskarżona uchwała narusza zasady prawidłowego zarządzania nieruchomością wspólną, jak również narusza interesy większości współwłaścicieli, tylko na tej podstawie, że zmniejsza obciążenia Gminy B. jako właściciela lokali użytkowych z tytułu kosztów dostarczenia energii cieplnej, z drugiej zaś strony zwiększa obciążenia z tegoż tytułu pozostałych członków wspólnoty mieszkaniowej, podczas gdy dokonanie powyższych ustaleń wymaga wiadomości specjalnych, które pozwoliłyby ustalić, czy uchwalona formuła definiująca rozkład obciążeń poszczególnych grup członków wspólnoty mieszkaniowej jest uzasadniona merytorycznie i sprawiedliwa (właściwie oddaje alokację kosztów ogrzewania między jej członkami);

2. naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie przepisu art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali poprzez jego niewłaściwą wykładnię i zastosowanie polegające na uchyleniu zaskarżonej

uchwały w oparciu o uznanie, iż narusza ona zasady prawidłowego zarządzania nieruchomością wspólną, gdyż narusza interesy większości współwłaścicieli, podczas gdy uchylenie uchwały na podstawie tego przepisu wymaga ustalenia obiektywnego naruszenia zasad wyrażonych w hipotezie przywołanej normy prawnej, w tym obiektywnego pokrzywdzenia niektórych z właścicieli lokali przez naruszenie ich prawnie usprawiedliwionych i słuszych interesów;

3. naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie przepisu art. 25 ust. 1 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali poprzez ich błędną wykładnię, jak i niewłaściwe zastosowanie polegające na uznaniu przez Sąd I Instancji zaskarżonej uchwały za niezgodną z przepisami prawa z uwagi na rzekome wady postępowania prowadzące do jej podjęcia, a polegające na tym, iż zebrani członkowie wspólnoty nie posiadali przed głosowaniem należytej wiedzy o przedmiocie głosowania i tym samym mogli zostać wprowadzeni w błąd co do skutków głosowanej uchwały, podczas gdy okoliczności te w żaden sposób nie wypełniają dyspozycji wadliwości postępowania skutkującej niezgodnością zaskarżonej uchwały z przepisami prawa i nie są objęte hipotezą żadnego z przepisów regulujących sposób zwoływania i przeprowadzania zebrania właścicieli, jak i podejmowania uchwał:

4. sprzeczność istotnych ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego polegającą na dowolnym uznaniu zaskarżonej uchwały za niezgodną z prawem z uwagi na wady postępowania prowadzące do jej podjęcia, a polegające na tym, iż zebrani członkowie wspólnoty nie posiadali przed głosowaniem należytej wiedzy o przedmiocie głosowania, podczas gdy głosując za przyjęciem zaskarżonej uchwały wyrazili oni swoją wolę w sposób wolny i nieskrępowany;

5. naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie przepisu art. 13 ust. 1 w zw. z art. 14 ust. 2 w zw. z art. 22 ust. 2 pkt 3 w zw. z art. 29 ust. 1 i 1a w zw. z art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali poprzez ich błędną wykładnię i uznanie, iż zaskarżona uchwała narusza zasady prawidłowego zarządu nieruchomością wspólną, gdyż zmienia sposób rozliczenia kosztów dostarczenia energii cieplnej także z mocą wsteczną, podczas gdy okresem rozliczeniowym jest rok kalendarzowy, zaś zaliczki są rozliczane na corocznym, zwoływanym w I kwartale roku następującego po roku obrachunkowym zebraniu wspólnoty mieszkaniowej, na którym to zebraniu wspólnota mieszkaniowa uprawniona jest do ustalenia sposobu rozliczeń kosztów utrzymania nieruchomości wspólnej za miniony rok obrachunkowy.

Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa oraz o zasądzenie kosztów postępowania; ewentualnie o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w B. do ponownego rozpoznania.

Powodowie Ł. H. i J. J. w odpowiedzi na apelację wnieśli o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania.

Pełnomocnik pozwanej Wspólnoty Mieszkaniowej w piśmie procesowym z dnia 2 stycznia 2012r. wniósł o oddalenie apelacji, zaś na rozprawie przed Sądem Apelacyjnym w dniu 20 maja 2015r. oświadczył, iż rozstrzygnięcie o apelacji wniesionej przez interwenienta ubocznego występującego w procesie po jego stronie pozostawia do uznania Sądu Apelacyjnego, jednakże o ile interwencja ta ma charakter interwencji niesamoistnej to apelacja ta nie jest dopuszczalna.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja interwenienta ubocznego jako niedopuszczalna podlega odrzuceniu.

Zgodnie z art. 76 kpc, każdy kto ma interes prawny w tym, aby sprawa została rozstrzygnięta na korzyść jednej ze stron, może w każdym stanie sprawy, aż do zamknięcia rozprawy w drugiej instancji przystąpić do tej strony poprzez zgłoszenie interwencji ubocznej. Dla oceny skutków czynności działanych przez interwenienta ubocznego istotne znaczenie ma przy tym ustalenie, czy interwencja uboczna ma charakter interwencji samoistnej czy też niesamoistnej.

Zgodnie z przepisem art. 79 zdanie drugie kpc interwenient uboczny jest wprawdzie uprawniony do wszelkich czynności procesowych dopuszczalnych według stanu sprawy, jednak nie mogą one pozostawać w sprzeczności z

czynnościami i oświadczeniami strony, do której przystąpił. Ograniczenie to nie ma zaś zastosowania w sytuacji gdy uczestnik postępowania pozostaje interwenientem samoistnym, albowiem wówczas z mocy art. 81 kpc do jego stanowiska w procesie stosuje się odpowiednio przepisy o współuczestnictwie jednolitym.

Zgodnie z przepisem art. 81 kpc interwencja uboczna ma charakter interwencji ubocznej samoistnej wówczas gdy z istoty stosunku prawnego lub z przepisu ustawy wynika, że wyrok w sprawie ma odnieść bezpośredni skutek prawny w stosunku pomiędzy interwenientem, a przeciwnikiem strony do której interwenient przystąpił. W rozpoznawanej sprawie członek Wspólnoty Mieszkaniowej nieruchomości przy ul. (...) w B. Gmina B. przystąpiła do procesu w charakterze interwenienta ubocznego po stronie pozwanej Wspólnoty Mieszkaniowej bez badania czy wykazał on interes prawny w dążeniu do wydania określonego rozstrzygnięcia sporu. Interwenient uboczny nie powołał się przy tym na wspólny z powodami interes prawny w uzyskaniu wyroku uchylającego przedmiotową uchwałę Wspólnoty Mieszkaniowej, ale przeciwstawił się temu żądaniu domagając się oddalenia powództwa, wobec czego przystąpił do sprawy jako interwenient uboczny, ale po stronie pozwanej Wspólnoty Mieszkaniowej. Wyrok uchylający uchwałę pozwanej Wspólnoty Mieszkaniowej nie wywołuje bezpośredniego skutku prawnego w relacji pomiędzy interwenientem ubocznym (jednym z członków Wspólnoty Mieszkaniowej) a stroną powodową (innymi członkami Wspólnoty Mieszkaniowej); relacja prawna na linii powodowie (członkowie Wspólnoty Mieszkaniowej) – pozwana (Wspólnota Mieszkaniowa) nie odpowiada relacji pomiędzy różnymi członkami Wspólnoty Mieszkaniowej. Stroną pozwaną w procesie o uchylenie uchwały wspólnoty mieszkaniowej może być tylko wspólnota mieszkaniowa i to jej organy decydują o zajmowanym w procesie stanowisku; pomiędzy członkami wspólnoty mieszkaniowej zgłaszającymi interwencję uboczną po stronie pozwanej wspólnoty mieszkaniowej a członkami wspólnoty mieszkaniowej wytaczającymi powództwo nie może powstać samodzielny stosunek prawny, odpowiadający stosunkowi jaki zachodzi pomiędzy stronami procesu, zaś odmienne stanowisko prowadziłoby w konsekwencji do toczenia na drodze sądowej sporu pomiędzy członkami wspólnoty mieszkaniowej odmiennie oceniającymi uchwałę wspólnoty mieszkaniowej. Konsekwentnie nie można by wyłączyć zastosowania art. 83 kpc w sytuacji gdyby zarząd pozwanej wspólnoty mieszkaniowej zechciał pozostawić spór w zakresie prawidłowości uchwały samym zainteresowanym członkom wspólnoty mieszkaniowej, co pozostawałoby z całą pewnością sprzeczne z charakterem uprawnienia w zakresie żądania uchylenia uchwały wspólnoty mieszkaniowej.

Sąd Apelacyjny we wskazanym zakresie w pełni podziela stanowisko przedstawione przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z 20 czerwca 1996 roku w sprawie I CRN 88/96 (publ. OSNC 1996/10/139); cytowane postanowienie dotyczy co prawda sytuacji zgłoszenia interwencji ubocznej przez członka spółdzielni po stronie spółdzielni w procesie o uchylenie uchwały walnego zgromadzenia, jednakże argumentacja w nim wskazana ma charakter ogólny i znajduje pełną zastosowanie do oceny interwencji ubocznej zgłoszonej przez członka wspólnoty mieszkaniowej po stronie tejże wspólnoty.

Do sytuacji procesowej skarżącego jako interwenienta niesamoistnego ma zatem zastosowanie art. 79 zdanie drugie kpc ograniczający uprawnienie interwenienta ubocznego do podejmowania czynności procesowych w zakresie czynności sprzecznych z czynnościami i oświadczeniami. Za sprzeczną z czynnościami i oświadczeniami strony uznać należy każdą czynność procesową i każde oświadczenie interwenienta ubocznego, które zawierają treści przeciwstawne do czynności lub oświadczeń strony, do której interwenient uboczny przystąpił. Chodzi tu o czynności lub oświadczenia, które w sposób wyraźny, ewidentny wzajemnie się wyłączają ze względu na odmienną treść i intencje strony oraz interwenienta ubocznego. Czynności procesowe interwenienta ubocznego nie muszą przy tym pokrywać się z czynnościami i oświadczeniami strony, do której interwenient uboczny przystąpił; interwenient uboczny może korzystać ze środków, których strona nie podejmuje. Jednakże strona z racji swojej pozycji procesowej może skutecznie przeciwstawić się poszczególnym czynnościom interwenienta ubocznego, jeżeli byłyby one sprzeczne z jej stanowiskiem. Zaniechanie wniesienia apelacji przez stronę nie jest samo przez się czynnością procesową mogącą stanowić punkt wyjścia do oceny sprzeczności z nią czynności interwenienta ubocznego polegającej na wniesieniu apelacji (vide : postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 listopada 1982 roku w sprawie II CZ 121/82, publ. OSNCP 1983 nr 9, poz. 131). Nie ma jednak wątpliwości, że w rozpoznawanej sprawie wniesienie przez interwenienta ubocznego apelacji od wyroku Sądu Okręgowego było czynnością procesową sprzeczną ze stanowiskiem strony

pozwanej, do której interwenient uboczny przystąpił. Strona pozwana nie tylko, że nie wniosła apelacji, ale w piśmie procesowym z dnia 2 stycznia 2015 roku wniosła o oddalenie apelacji interwenienta, zaś na rozprawie apelacyjnej w dniu 20 maja 2015 roku wskazała, że w sytuacji przyjęcia że interwencja jest niesamoistna, apelację uznać należy za niedopuszczalną. Wyrażna sprzeczność stanowisk interwenienta ubocznego i strony pozwanej wystąpiła już w postępowaniu przed Sądem I instancji, kiedy to pozwana wnosila w odpowiedzi na pozew o uchylenie zaskarżonej uchwały, które to stanowisko podtrzymała na rozprawie w dniu 18 czerwca 2014 roku, a następnie na rozprawie w dniu 15 października 2014 roku, wskazała wprost, że popiera stanowisko powodów, podczas gdy interwenient uboczny domagał się oddalenia powództwa jako bezpodstawnego.

W efekcie, w sytuacji kiedy pozwana nie odwołała czynności procesowej w postaci wniesienia przez interwenienta ubocznego niesamoistnego apelacji, czynność ta zaś pozostawała zaś sprzeczna ze stanowiskiem tej strony, apelację interwenienta ubocznego należało uznać za niedopuszczalną.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 370 kpc w zw. z art. 373 kpc odrzucił apelację.

Sąd Apelacyjny na podstawie art. 108 § 1 kpc w zw. z art. 98 § 1 a contrario kpc oddalił wniosek strony powodowej o zasądzenie od interwenienta ubocznego kosztów postępowania apelacyjnego, bowiem nie poniosła ona żadnych kosztów w tym postępowaniu, a zatem nie mógł powstać obowiązek ich zwrotu.